

Klinika za nuklearno medicino
Univerzitetni klinični centre Ljubljana
Zaloška 7
1000 Ljubljana

Številka: 8/2017
Datum: 31.1.2017

Zadeva: Poročilo o delu razširjenega strokovnega kolegija (RSK) za področje nuklearne medicine v letu 2017

1. Sestava RSK:

- doc. dr. Katja Zaletel, UKC Ljubljana, predsednica
- izr. prof. dr. Simona Gaberšček, UKC Ljubljana, namestnica predsednice
- Damjana Hrastnik, Splošna bolnišnica Celje
- doc. dr. Marko Grmek, UKC Ljubljana
- dr. Petra Kolenc Peitl, UKC Ljubljana
- prim. Ludvik Puklavec, UKC Maribor

2. Seje RSK v letu 2017:

- 1/2017 seja RSK: 5.1.2017, UKC Ljubljana, Zaloška 7, Ljubljana
- 2/2017 seja RSK: 7.2.2017, UKC Ljubljana, Zaloška 7, Ljubljana
- 3/2017 seja RSK: 12.4.2017, UKC Ljubljana, Zaloška 7, Ljubljana
- 4/2017 seja RSK: 8.6.2017, UKC Ljubljana, Zaloška 7, Ljubljana
- 5/2017 seja RSK: 21.9.2017, UKC Ljubljana, Zaloška 7, Ljubljana
- 6/2017 seja RSK: 24.10.2017, prostori kongresnega centra EANM, Dunaj, Avstrija
- 7/2017 seja RSK: 17.10.2016, prostori letnega srečanja SZNM, Murska Sobota

3. Obravnavana izhodišča, sprejeti sklepi in realizacija sklepov:

1/2017 seja RSK

Mnenje o tveganju za raka ščitnice pri posameznikih s Hashimotovim tiroiditisom, ki delajo v nadzorovanem območju sevanja

Člani RSK se seznanimo s prošnjo prim. prof. dr. Marjana Bilbana (predsednik RSK za medicino dela, prometa in športa), da podamo mnenje o tveganju za raka ščitnice pri posameznikih s Hashimotovim tiroiditisom, ki delajo v nadzorovanem območju sevanja. Člani RSK soglašamo, da je Hashimotov tiroiditis zelo pogosta ščitnična bolezen brez komplikacij, pri kateri vzročna povezava z rakom ščitnice ni dokazana niti v splošni populaciji, še manj pa pri posameznikih, ki delajo v nadzorovanem območju sevanja. Če je bolezen ustrezno prepoznana in zdravljena, je tveganje za raka ščitnice enako pri vseh bolnikih ne glede na naravo dela.

Sprejet je bil **SKLEP**: Doc. dr. Katja Zaletel in izr. prof. dr. Simona Gaberšček pripravita odgovor na dopis prim. prof. dr. Marjana Bilbana s pojasnili, ki se nanašajo na povezavo med rakom ščitnice, Hashimotovim tiroiditisom in delom v nadzorovanem območju sevanja.

SKLEP REALIZIRAN

Določevanje hormona TSH v 24-urnem laboratoriju

Člani RSK se seznanimo z dokumentom, ki vključuje predlog določevanja hormona TSH v 24-urnem laboratoriju. Predlog ne vključuje strokovne utemeljitve, podpisnik dokumenta je vodja laboratorija KIKKB (UKCL). Člani RSK v razpravi izpostavijo dnevni ritem TSH, zaradi katerega strokovne smernice narekujejo čas odvzema med 10. in 16. uro. Neustrezen čas in način odvzema se odraža v neustreznih patoloških izvidih in neustreznih napotitvah bolnikov k tirologu, kar potrjujejo rezultati opravljenih analiz.

Sprejet je bil **SKLEP**: Člani RSK soglašamo, da bi bilo določevanje hormona TSH v 24 – urnem laboratoriju strokovno neustrezno. Določevanje hormona TSH, ki ne poteka v skladu s strokovnimi smernicami, povzroča neustrezne rezultate analize, ki so razlog za problem nepotrebnih napotitev k tirologu, daljšanje čakalnih dob in za nepotrebne stroške v zdravstvu. V terciarnih ustanovah, kjer poteka celostna tirolška obravnava, mora laboratorijsko diagnostiko TSH izvajati specializirani laboratorij v tesnem sodelovanju s tirolsko službo. Le tak način lahko zagotavlja najvišjo kakovost analize in obravnave, kar je temelj ustreznega in varnega zdravljenja. S tem stališčem je potrebno seznaniti avtorja dokumenta določevanja TSH, strokovno javnost v sklopu izobraževanj, strokovni svet UKCL in strokovna združenja.

SKLEP REALIZIRAN

Obračunavanje UZ ščitnice in UZ vodene punkcije ščitnice

Doc. dr. Edvard Pirnat RSK za nuklearno medicino seznanen s sklepom nadzora ZZZS, ki se nanaša na obračun storitev ultrazvoka (UZ) ščitnice in UZ vodene punkcije ščitnice. Čeprav gre za dve različni preiskavi z različnim izidom, ZZZS ne dovoljuje obračuna obeh storitev ob enem obisku bolnika, pač pa v tem primeru priznava le obračun UZ vodene punkcije. ZZZS dovoljuje obračun izvedbe obeh storitev ob različnih obiskih. Člani RSK izpostavijo različno obravnavo izvajalcev za izvedbo enakega nabora storitev, pri čemer je v slabšem položaju izvajalec, ki obe storitvi opravi ob enem obisku bolnika, čeprav je ta način manj obremenjujoč za bolnika in stroškovno učinkovitejši. Način obračunavanja, ki ga zahteva ZZZS, stimulira večje število obiskov bolnika, povzroča daljši časovni okvir za izvedbo vseh diagnostičnih storitev in povečuje tveganje za podaljševanje čakalnih vrst.

Sprejet je bil **SKLEP**: Člani RSK soglašamo, da sta UZ ščitnice in UZ vodena punkcija ščitnice dve različni preiskavi, ki bi morali biti obravnavani enako ne glede na to, ali sta opravljeni ob enem obisku ali ob različnih obiskih bolnika. Doc. dr. Katja Zaletel s stališčem RSK za področje nuklearne medicine seznanen ZZZS.

SKLEP DELNO REALIZIRAN

Zdravljenje s kombiniranimi preparati (T4 in T3)

Izr. prof. dr. Simona Gaberšček seznanen s pobudo društva bolnikov z boleznimi ščitnice Metuljčica, da stroka posreduje stališče do uporabe kombiniranih zdravil (T3 + T4) v zdravljenju bolezni ščitnice. Seznanen s pregledom literature, ki kaže, da so indikacije za uporabo kombiniranih preparatov zelo omejene, za varno predpisovanje preparatov pa je nujno poznavanje razmerja T4 in T3 v preparatih, ki so na voljo.

Sprejet je bil **SKLEP**: Člani RSK podprejo stališče, ki ga je v pisni obliki pripravila izr. prof. dr. Simona Gaberšček. S stališčem je potrebno seznaniti stroko v sklopu strokovnih srečanj na področju tirologije.

SKLEP REALIZIRAN

2/2017 seja RSK

Imenovanje predsednika RSK in namestnika predsednika

Dne 16.4.2017 poteče mandat 2 let predsednici doc. dr. Katji Zaletel in njeni namestnici izr. prof. Simoni Gaberšček. Člani RSK imenujejo novega predsednika in njegovega namestnika.

Sprejet je bil **SKLEP**: Člani RSK za predsednico soglasno ponovno izvolijo doc. dr. Katjo Zaletel. Za namestnico soglasno ponovno izvolijo izr. prof. dr. Simono Gaberšček.

Predstavitev projekta E-zdravje

K razpravi o pripravi in implementaciji šifrant VZS na področju nuklearne medicine je vabljen g. Mircha Poldrugovac, član projektne skupine na področju E-zdravja NIJZ. V nadaljevanju poteka razprava o odprtih vprašanjih, preteklih in novih predlogih izboljšav in izvedbenem načrtu implementacije predlaganih sprememb.

Sprejet je bil **SKLEP**: Vse storitve nuklearne medicine se umesti v novo skupino (32) šifranta. Usklajen predlog se posreduje NIJZ in MZ do 17.2.2017 v skladu s pozivom št. 3820-8/2016/213 z dne 18.1.2017.

SKLEP REALIZIRAN

Uskladitev končne verzije predloga E-šifranta

Damjana Hrastnik predstavi predlog dokumenta, ki se nanaša na nabor sprememb šifranta VZS na področju nuklearne medicine (dokument »Predlog sprememb šifranta VZS, verzija 6.1«), ki ga člani uskladijo in potrdijo.

SKLEP: Damijana Hrastnik pripravi čistopis usklajenega »Predloga sprememb šifranta VZS, verzija 6.1«. RSK posreduje čistopis NIJZ in MZ v skladu s prejšnjo točko te seje.

SKLEP REALIZIRAN

3/2017 seja RSK

Normativi za delo v nuklearni medicini

Doc. dr. Katja Zaletel seznanj, da so nuklearno medicinski centri v Sloveniji preko vodstev bolnišnic prejeli pobudo za posredovanje podatkov o normativih in standardih, po katerih stroka izvaja storitve. Prosijo za stališče in usmeritve RSK. V razpravi poteka izmenjava mnenj, na kakšen način pristopiti k vzpostavitvi normativov, predvsem na področju zahtevnih preiskav, ki morda niso del vsakodnevne rutine.

Sprejet je bil **SKLEP**: RSK za področje nuklearne medicine posreduje Slovenskemu združenju za nuklearno medicino pobudo, da že pripravljene različne predloge normativov uskladi in usklajeno verzijo predloga posreduje RSK.

SKLEP REALIZIRAN

4/2017 seja RSK

Normativi za delo v nuklearni medicini

Izr. prof. dr. Simona Gaberšček, predsednica Slovenskega združenja za nuklearno medicino (SZNM) seznanj z aktivnostmi na področju priprave normativov za delo v nuklearni medicini. Ločena koordinacija usklajevanja različnih predlogov je potekala za področje tirologije, kardiologije in vseh ostalih diagnostičnih preiskav. Usklajen predlog je bil 16.5.2017 posredovan članom RSK v pregled in usklajevanje. V razpravi člani RSK izpostavijo zapise v Modri knjigi, kjer ni opredelitve na področju diagnostičnih preiskav, opozorijo na nejasnosti v zvezi z metodologijo priprave normativov in specifikke dela različnih centrov, ki so lahko tudi organizacijske narave. Razpravljajo o vplivu številnih dodatnih dejavnikov, kot so na primer proces učenja mlajših kolegov, proces obravnave bolnikov v konziliarnih timih, pa tudi dejavnike različnih časovnih obremenitev na račun značilnosti različne programske opreme med centri.

Sprejet je bil **SKLEP**: Glede na odprta vprašanja v zvezi z izhodišči za pripravo normativov za storitve nuklearne medicine RSK ne potrdi predloga normativov. Vseeno člani RSK soglašamo, da posredovani predlog predstavlja primerno izhodišče, ki ga vodje nuklearno-medicinskih centrov ob upoštevanju specifik dela lahko posredujejo vodstvom bolnišnic. Normativi za delo v nuklearni medicini bodo predmet nadaljnje obravnave na RSK, ko bo RSK k temu pozvan in ko bo prejel dodatna izhodišča oziroma usmeritve.

Izvajanje zdravstvene storitve »SPECT – Single-photon emission computed tomography«

Doc. dr. Katja Zaletel seznanj z dopisom ZZZS št. 179-2/2017-DI/80 z dne 22.5.2017, kjer prosijo za opredelitev pogojev za izvajanje te storitve ter za opredelitev indikacij za to preiskavo oziroma smernice za njeno izvajanje. V razpravi člani RSK izpostavijo dejstvo, da je slikanje SPECT oziroma SPECTCT osnovno orodje v sodobni nuklearno-medicinski diagnostiki, ki predstavlja pomemben vir informacij za natančnejšo opredelitev patoloških procesov. Glede na to bi morala biti izvedba te storitve omogočena vsem sedmim nuklearno-medicinskim centrom v Sloveniji.

Sprejet je bil **SKLEP**: Prim. Ludvik Puklavec v sodelovanju z doc. dr. Markom Grmekom pripravi odgovor na dopis ZZZS št. 179-2/2017-DI/80 s pojasnili, ki se nanašajo na storitev SPECT.

SKLEP REALIZIRAN

5/2017 seja RSK

Obravnavna Smernic za bolnišnično obravnavo bolnika v primeru jedrskih in radioloških nesreč

Doc. dr. Katja Zaletel seznanjena z aktivnostmi, ki so namenjene pripravi na misijo EPREV (Emergency Preparedness Review) Mednarodne atomske agencije. Aktivnosti ob pripravi vključujejo tudi pripravo smernic obravnave kontaminiranega bolnika. Te bodo lahko osnova za realizacijo izvedbenih možnosti ukrepanja v primeru nesreče, saj trenutno v Sloveniji niso vzpostavljene. Smernice za primer jedrskih in radioloških nesreč bodo vključene v celosten dokument, skupaj s smernicami za primer mikrobiološke in kemijske nesreče. Zaposleni na Kliniki za nuklearno medicino so se v preteklosti že izobraževali na tem področju v tujini, delovna skupina pa v skladu s pozivom MZ že pripravlja smernice, ki se nanašajo na bolnišnično obravnavo bolnika v primeru jedrske in radiološke nesreče in temeljijo na smernicah TMT. Člani RSK razpravljajo o predlogu osnutka smernic, ki jim je bil posredovan pred sejo.

Sprejet je bil **SKLEP**: Člani RSK do naslednje seje dopisno podajo pripombe na dokument predloga smernic za bolnišnično obravnavo ponesrečenca v primeru radiološke ali jedrske nesreče in dokument uskladijo do naslednje seje.

SKLEP REALIZIRAN

Navodilo za predpisovanje tablet KI v primeru radiološke in jedrske nesreče

Izr. prof. dr. Simona Gaberšček seznanjena člani RSK z dokumentom Navodilo za predpisovanje tablet kalijevega jodida (KI) v primeru radiološke ali jedrske nesreče, ki ga je v komentar posredovala Mateja Novak-Gosarič, mag. farm. (MZ). Sledi razprava o izrazu »jodna profilaksa«, ki se nanaša tudi na zaščitni ukrep jodiranja soli za ustrezno preskrbo prebivalstva z jodom. Glede na dikcijo v zakonskih dokumentih se izrazu »jodna profilaksa« v Navodilih ni moč izogniti, potrebno pa je ustrezno pojasnilo ob izrazu.

Sprejet je bil **SKLEP**: Člani RSK v 5 dneh dopisno podajo pripombe na dokument navodil za predpisovanje tablet KI v primeru radiološke in jedrske nesreče, predlog pripomb bo izr. prof. dr. Simona Gaberšček posredovala MZ.

SKLEP REALIZIRAN

Posodobitev specializacije iz NM

Koordinator za specializacijo iz nuklearne medicine pri Zdravniški zbornici Slovenije doc. dr. Marko Grmek člani RSK seznanjena z vso dokumentacijo, ki se nanaša na program specializacije. V nadaljevanju sledi diskusija o posodobitvah programa kroženja, števila opravljenih preiskav in izvajalca/ev kroženja.

Sprejet je bil **SKLEP**: Doc. dr. Marko Grmek ob upoštevanju predlogov članov RSK pripravi predlog sprememb programa kroženja in minimalnega zahtevanega števila opravljenih preiskav. Dokončno uskladitev programa in določitev izvajalcev programa bomo obravnavali na eni od naslednjih sej RSK.

SKLEP ŠE NI REALIZIRAN

6/2017 seja RSK

Smernice za Oskrbo žrtev radioloških ali jedrskih nesreč v bolnišnici

Člani RSK smo v dopisni komunikaciji v skladu s sklepom seje 5/2017 uskladili smernice na področju oskrbe žrtev radioloških ali jedrskih nesreč v bolnišnici, ki temeljijo na prevodu poglavja J smernic »TMT handbook«. Zaradi ugotovitve, da je dokument smernic »TMT« avtorsko zaščiten, doc. dr. Katja Zaletel v pisni komunikaciji pridobi soglasje za prevod in uporabo smernic TMT s strani prvega avtorja dr. Rojas-Palma, ki je odgovoren za komunikacijo v zvezi z uporabo smernic »TMT«.

Sprejet je bil **SKLEP**: RSK soglasno potrjuje zadnjo usklajeno verzijo smernic za področje bolnišnične obravnave žrtev radioloških ali jedrskih nesreč, to verzijo se posreduje delovni skupini MZ za pripravo smernic na področju kemijskih, mikrobioloških in radioloških/jedrskih nesreč. Doc. dr. Marko Grmek in Jan Jamšek, dr. med., smernice, ki jih je potrdil RSK, predstavita na letnem srečanju Slovenskega združenja za nuklearno medicino.

SKLEP REALIZIRAN

Problem čakalnih dob na področju nuklearne medicine

Doc. dr. Ivana Žagar, predstojnica nuklearno-medicinskega centra Onkološkega inštituta, pisno opozori na usmeritve pri izvajanju Posebnega vladnega projekta za skrajševanje čakalnih dob, iz katerih izhajajo, da

imajo zdravniki možnost dodatnega nagrajevanja. Vrste VZS, ki so opredeljene v dokumentu, s področja nuklearne medicine vključujejo le prve obravnave tiroloških bolnikov, ne zajemajo pa drugih storitev s področja nuklearne medicine. V razpravi člani RSK izpostavijo problem dolgih čakalnih dob na področju tirologije in nuklearno-medicinske diagnostike. Vzroki za predolge čakalne dobe vključujejo premajhne kapacitete izvajalcev nuklearno-medicinskih storitev ob naraščajočih potrebah, ki sledijo epidemiji kardiovaskularnih, nevrodegenerativnih in rakavih bolezni starajočega se prebivalstva. Primanjkuje zdravnikov specialistov s spremljajočimi ekipami sodelavcev, premajhno je število sodobnih SPECT/CT gama kamer in PET/CT kamer ter druge opreme, večina izvajalcev se ubada z izrazito prostorsko stisko.

Sprejet je bil **SKLEP**: RSK s ciljem celostne seznanitve in opredelitve problema čakalnih dob na področju nuklearno – medicinske diagnostike pozove vse nuklearno-medicinske centre, da posredujejo podatke o najbolj problematičnih čakalnih dobah ter opredelijo vzroke na področju stanja kadrov, opreme in prostorov za izvedbo preiskav. Glede na rezultate RSK pripravi predlog MZ za vključitev nuklearno-medicinskih preiskav v projekt skrajševanja čakalnih dob.

SKLEP V REALIZACIJI

7/2017 seja RSK

Izvajanje zdravstvene storitve SPECT - enofotonske emisijske računalniške tomografije

V zvezi z izvajanjem storitve SPECT ZZZS (dopis št: 179-2/2017-DI/160 z dne 9.11.2017) poziva RSK k pripravi stališča glede mreže izvajanja teh storitev v Sloveniji upoštevaje kvaliteten izvedbe storitev, primerno pokritost prebivalstva glede na zahteve stroke, stroškovno učinkovitost ter opredelitev specializacije zdravnikov za izvajanje te preiskave. Člani RSK v razpravi izpostavijo, da je tehnika SPECT glede na vse mednarodne smernice osnovni standard v sodobni nuklearno-medicinski diagnostiki in nujna tehnologija za več kot 90 % preiskav. Pomembno večja točnost preiskav nedvomno utemeljuje stroškovno učinkovitost. Problem izvajanja storitev nuklearno-medicinske diagnostike je poleg stare in zastarele opreme tudi pomemben kadrovski primanjkljaj, kar ob dolgotrajnem usposabljanju in trenutni razpoložljivosti kadrov najverjetneje predstavlja dolgoročen problem.

Sprejet je bil **SKLEP**: Damijana Hrastnik pripravi predlog odgovora ZZZS, ki ga člani RSK dopisno uskladimo in posredujemo ZZZS.

SKLEP REALIZIRAN

Obravnavanje normativov – obvestilo o sklepu Zdravstvenega sveta

Člani RSK se seznanimo z dopisom Zdravstvenega sveta (ZS) št. 0130-73/2017/1 o dodatnih zahtevah na področju opredelitve normativov dela za zdravnike. ZS poziva k dopolnitvi podatkov predvsem na področju predlaganih normativov z opredelitvijo metodologije izdelave normativov, z opredelitvijo števila preiskav, z opredelitvijo izvedljivosti preiskav, z ukrepi za doseganje obsega in kvalitete preiskav, utemeljitev pa naj bi vključevala tudi mednarodne podatke EU. Ob tem ZS prilaga normative, ki jih je pripravilo Združenje zdravstvenih zavodov Slovenije. Člani RSK po pregledu priloženih normativov ugotavljamo, da posredovani nabor ne vključuje večine sodobnih nuklearno-medicinskih preiskav in ne vključuje preiskav, ki temeljijo na pozitronski emisijski tomografiji (PET). Člani RSK ugotavljamo, da priloženi normativi bistveno odstopajo od normativov, s katerimi se je RSK seznanil in jih je pripravila stroka v sodelovanju s Slovenskim združenjem za nuklearno medicino.

Sprejet je bil **SKLEP**: RSK dopis ZS posreduje Slovenskemu združenju za nuklearno medicino in vodjem nuklearno medicinskih centrov, ki so bili že vključeni v pripravo normativov. Glede na področja dela in odzive na dopis bo RSK predlagal delovne skupine za posamezna področja storitev nuklearne medicine (tirologija, terapija, konvencionalna nuklearno-medicinska diagnostika, kardiološka diagnostika, diagnostika PET), ki bodo pripravile obrazložitve v skladu z zahtevami ZS.

SKLEP V REALIZACIJI

Predlog smernic na področju indikacij in stopenj nujnosti napotitve bolnika k tirologu

Izr. prof. dr. Simona Gaberšček izpostavi eno od ključnih tem letnega srečanja Slovenskega združenja za nuklearno medicino - predstavitev predloga smernic na področju indikacij in stopenj nujnosti napotitve bolnika k tirologu. Priprava smernic je potekala v sodelovanju slovenskih tiroloških centrov.

Sprejet je bil **SKLEP**: Izr. prof. dr. Simona Gaberšček pozove pripraviljavce smernic, da oblikujejo usklajen dokument predloga smernic, utemeljen s podatki iz literature, in ga posredujejo v potrditev RSK.

S spoštovanjem,

Pripravil/-a:
Dr. Petra Kolenc Peitl
mag. farm., spec. radiofarmacije

Doc. dr. Katja Zaletel
dr. med., spec. interne in nuklearne medicine

